

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

Meditatie

“En zij, het geld genomen hebbende, deden gelijk zij geleerd waren”.

Matt.28:15

De leugen is verbreid en de leugen heeft geloof gevonden. De waarheid, dat Jezus leeft, is op deze manier verduisterd.

Ze mogen gedacht hebben dat zij met Jezus klaar waren en van Hem af waren toen Hij aan het kruis was gestorven en in het graf was neergelegd, maar ze zijn er al spoedig achter gekomen dat een mens nooit van Jezus af kan komen.

In grote verschrikking waren ze weggevlucht, de soldaten van de wacht. Toen een engel uit de hemel neerdaalde en er een aardbeving plaatsvond, hielden zelfs deze in het leger geharde mannen geen moed meer over. Wat zij voor hun ogen zagen en onder hun voeten voelden gebeuren moet wel heel erg indrukwekkend geweest zijn. Zo snel slaan zulke mensen immers niet op de vlucht. Ze vervoegen zich bij de joodse leiders en aan hen vertellen ze alles wat ze hebben meegemaakt. Uit hun relaas kunnen die leiders in ieder geval één ding heel duidelijk opmaken: dat Jezus Zijn Woord betreffende Zijn aanstaande opstanding uit de doden waar heeft gemaakt. Dat woord hebben ze niet willen geloven, maar zie hier! Het blijkt wel waar te zijn. Wat nu? Wat zullen hiervan de gevolgen zijn? Krijgen ze dan nooit rust? Zal Jezus nooit ophouden hun leven onrustig te maken? Zo krijgen ook de leden van het Sanhedrin een paasboodschap. Het is geen engel, die hen die boodschap komt vertellen. Het is ook niet één van de discipelen van de Heiland die bij hen belet vraagt om hen deze boodschap over te brengen. Nog minder is het de Heere Jezus zelf die in hun midden verschijnt. Toch horen ook zij de boodschap dat Hij leeft. Dat de

dood Hem niet heeft kunnen houden. Ook Jezus' vijanden moeten het weten. Zij mogen niet denken dat ze nu van Hem af zijn. Een mens die eenmaal met de Heere in aanraking gekomen is, komt nooit meer van Hem af. Daar komt de Heere vroeg of laat altijd op terug.

Is het overigens geen genade dat ze het mogen horen? Is het geen bewijs dat de Heere hen niet onkundig wil laten? Ook voor de joodse leiders is er nog genadetijd. Ze kunnen de Paasvorst nog te voet vallen. Doen ze dat ook? Nee, dat doen ze niet. Ook dit keer sluiten ze zich voor de boodschap af. Na overleg wordt besloten dat ze het met de soldaten op een akkoordje zullen gooien. Men is namelijk tot de slotsom gekomen dat dit bericht absoluut niet verder bekend mag worden. Dat zou een ramp zijn. Daarom moeten de soldaten een verhaal gaan rondstrooien, dat van de waarheid afwijkt. Ze moeten overal gaan vertellen dat Jezus' discipelen gekomen zijn en dat die Jezus' lichaam uit het graf hebben weggehaald. Maar die soldaten stonden toch op wacht juist om zo'n diefstal te voorkomen? Inderdaad, maar dat die discipelen dat toch konden doen was te danken aan het feit, dat de soldaten tijdens hun wacht in slaap waren gevallen. Moeten de soldaten dan hun eigen schande gaan vertellen? Ja, en ze gaan er nog mee akkoord ook. Natuurlijk moet er wel wat tegenover staan. Allereerst willen ze daar flink voor beloond worden. En als Pilatus hen daarna vanwege dienstverzuim ter ver-

antwoording zal roepen, dienen die joodse leiders het voor hen op te nemen. Dat zijn de condities en daarover zijn ze het met elkaar eens geworden. Het kost de joden dus geld. Eerst gaven ze geld uit aan Judas- om Jezus in handen te krijgen. Nu geven ze geld uit om Hem uit handen te blijven. En zo is het gebeurd, dat dit verhaal onder het joodse volk bekend is geworden. De leugen is verbreid en de leugen heeft geloof gevonden. De waarheid, dat Jezus leeft, is op deze manier verduisterd. Satan is er in geslaagd om de Joden te blinddoeken. En wie zal die blinddoek wegnemen? Wie zal de joden geopende ogen geven, opdat ze de Zaligmaker toch mogen leren kennen? Want ook voor hen is er maar één weg tot God. Alleen deze weg: Jezus! Maar het zal een keer gebeuren, dat de schellen hen van de ogen zullen vallen en dat ze gaan zien wat Paulus zag, toen Jezus Zich aan hem bekend maakte met de woorden: “Ik ben Jezus!” Meer” hoefde de Heiland toen niet te zeggen. Meer woorden hoefde de Almachtige Zaligmaker ook niet tegen Zijn verharde en verblinde broeders te spreken. Laat het gebed voor hen en hun bekering vermenigvuldigd worden.

Trouwens, zijn onze ogen al open? Wat zegt ons de boodschap van Jezus' opstanding? Wat werkt het uit? Kennen wij de kracht al die in Hem werkte, en waardoor vandaag nog dode zondaren opstaan in geestelijke zin? Wedergeboren worden en ingaan tot een nieuw leven?

Bovendien, er zijn meer leugens verteld omtrent de gebeurtenissen in Jozefs hof. Ook in christelijke kringen doen leugens de ronde. Soms worden de feiten ontkend. Of ze worden vergeestelijkt, zodat er van de werkelijkheid van een li-

chamelijke opstanding niets meer over blijft. En zo blijven vandaag nog velen in het donker van de onkunde.

Daarom nogmaals de vraag aan u, die weet dat de dingen zich heb-

ben voorgedaan zoals ze ons in de bijbel zijn voorgehouden: wat is in uw leven de vrucht van Pasen? Is die er? En waaruit blijkt dat dan?

P. den Butter

Ambtelijke praktijk

DL I, art. 9-11

Geen verleden tijd

Wanneer het nu gaat over de uitverkiezing Gods dan wijzen de remonstranten erop dat God voorwaarden stelt voor Zijn verkiezing. Die voorwaarden zijn: geloof en gehoorzaamheid.

De opmerking is gemaakt: Is het van belang dat in het blad ‘Bewaar het Pand’ ingegaan wordt op de Dordtse Leerregels? De Dordtse Leerregels hebben toch een andere betekenis dan de Heidelbergse Catechismus? Echter, of de Leerregels los gedacht kunnen worden van het leerboek der Kerk, is een open vraag. Zeker, het ontstaan van de Leerregels doet ons denken aan de felle strijd tussen de remonstranten en de contraremonstranten. Nu al weer zoveel eeuwen geleden. De zaken waar het toen om ging waren niet zonder betekenis. Anders was het niet gekomen tot een belijdenissgeschrift.

Andere vragen

Zeker, in de 21^e eeuw zijn er Remonstranten, maar er is geen samspreking mee. Hun felheid die zij hadden in de 17^e eeuw, wordt nu niet gehoord of bemerkt. De

strijdwapens zijn opgeborgen. Hoe is het nu in de protestantse reformatorische kringen gesteld? Welke betekenis, welke waarde hebben de Leerregels in die kringen? Behoren ze nog mee te spreken? Een eensluidend antwoord wordt niet meer gegeven. Het is zelfs zo sterk, dat men van mening is dat andere zaken aan de orde dienen te komen, dan de zaken die in de Dordtse Leerregels behandeld worden. Onze tijd is een seculiere tijd. Een tijd met brandende zaken en vragen. In de prediking dient meer aandacht besteed te worden aan de vragen van elke dag, zo wordt door velen gesteld. Er moeten handvatten en handreikingen gegeven worden. Nu dienen we niet te vergeten dat hart, denken en leven bij elkaar horen en het onderwijs dienaangaande in het Woord gegeven bevestigt dat, daarom mogen we hart, denken en leven niet van el-

kaar scheiden. Daarnaast behoren we al de gegevens voor prediking en pastoraat voluit te handhaven, anders misleiden we onszelf of anderen. Het Woord dient voluit te spreken. Wanneer we naast deze werkelijkheid de Dordtse Leerregels plaatsen, dan hebben die hun betekenis niet verloren, zodat het geheel nimmer een gedenkstuk of gedenkboek mag worden.

Voorwaarden

Het menselijk denken omtrent God en de mens in de 17^e eeuw behoort echt niet tot het verleden. Dat is ook werkelijkheid in het heden. De remonstranten stelden dat er onder voorwaarden zekerheid is voor God de Heere en zo ook voor de zondaar. Zeker, voor God staat het aantal verkorenen vast. Echter de praktijk laat wijzigingen zien. Verborgenheden en openbaarheid laten geen gelijkheid zien. Aan Gods voorwaarden dient de mens te voldoen en zich daaraan te houden. Er is zelfs afval der heiligen, zo stellen de remonstranten. Wanneer het nu gaat over de uitverkiezing Gods dan wijzen de remonstranten erop dat God voorwaarden stelt voor Zijn verkiezing. Die voorwaarden zijn: geloof en gehoorzaamheid. Wie nu aan de voorwaarden voldoet, wie dus het geloof heeft en de gehoorzaamheid en daarin volhardt tot het einde, kan erop rekenen dat als beloning het eeuwige leven wordt ontvangen. Bij de voorwaarden van geloof en gehoorzaamheid is betrokken dat de mens het licht

der natuur recht zal gebruiken, vroom zal zijn, klein en nederig en zo geschikt tot het eeuwige leven. We lezen dat in de verwerping der dwalingen hoofdstuk 1 paragraaf 4. Men stelt dat de medewerking van de mens niet is uitgesloten. Maar is er voor deze opvatting enige grond in de Schrift te vinden?

Onverdiende zaligheid

Op verschillende plaatsen lezen we van aansporingen en opwekkingen. Werkwoorden komen we tegen die wijzen op doen. Daar kunnen we inderdaad niet omheen. We dienen echter te onthouden in welk verband God de Heere spreekt. Niets van de eisende God is in strijd met de menselijke werkelijkheid. Ook dit wordt duidelijk in het Woord aangegeven. De Heere mag als Schepper, als Verbondsgod eisen stellen waaraan een mens niet kan voldoen. Zijn oproep tot zaligheid blijft staan ondanks de menselijke werkelijkheid tegenover het spreken van de Heere. Het spreken Gods dient om in de schuld te brengen. Maar ook om tot gebed te brengen. Het gebed: Heere, geef wat Gij eist en eis dan wat Gij wilt (Augustinus). Onderwijs in en door de prediking is een geboden zaak. Het weten en kennen wat zonde en genade is. Genade alleen. Zonder enige verdienste onzerzijds. Indien er door mij aan één enkele eis voldaan zou moeten worden, dan was het voor altoos verloren. Buigend

voor een eisende God, met erkenning van de voltrekking van heilig recht, mag geroemd worden in het voldoende, verzoenende werk van Christus Jezus, waarin God, de heilige God, eeuwig Zijn welbehagen heeft. En zo wordt het: Onverdiende zaligheên, heb ik van mijn God genoten. Ik roem in vrije gunst alleen.

Ere zij God

Gaat het nu over de verkiezing, dan wordt in art. 9 zo rijk beleden: de verkiezing is de fontein van alle zaligmakende goed waaruit het geloof, de heiligheid en de andere zaligmakende gaven en eindelijk het eeuwige leven zelf als vruchten vloeien. Naar het getuigenis van de apostel: Hij heeft ons uitverkoren, niet omdat wij waren, maar opdat wij zouden zijn heilig en onberispelijk voor Hem in de liefde (Efeze 1:4). Zo dient de verkiezing blijvend gezien en beleden te worden. Verkiezing niet omdat, maar opdat! Wanneer dat in de prediking uitkomt, naar gelang de tekst daar stof voor geeft, dan zal de zegen niet uitblijven. Zeker, de ergernis blijft en de aanstoot zal niet achterwege blijven. Maar genade triomfeert. Wordt deze toon gehoord? Genade die opkomt uit en gegrond is in het welbehagen van God. En onlosmakelijk hiermee verbonden de verkiezende liefde van God. Hoe rijk, hoe heerlijk, hebben de engelen in de velden van Efratha

daarvan gezongen. Ere zij God. In de mensen een welbehagen. Hierin blijkt ook de onveranderlijkheid van God. Alles bij God en door God is onvoorwaardelijk. Dit is vastgelegd in Zijn Woord. In dat Woord wijst de Heere op Zichzelf en spreekt Hij van Zichzelf. Hoe schitteren Zijn Goddelijke deugden. De belijdenis zegt: God Zelf is op het hoogste wijs, onveranderlijk, alwetend en almachtig, art. 11. Daardoor kunnen de vaders van Dordt belijden: de verkiezing door Hem gedaan, kan niet ontdaan en wedergedaan worden, noch veranderd, noch herroepen noch afgebroken worden, noch de uitverkorenen verworpen, noch hun getal verminderd. Welk een erkenning van God en zo van het geloof in God. God kan van God niet af. God wil van God niet af. Belijden wij Hem zo? In prediking en pastoraat? Wanneer dit voluit naar het Woord geschiedt, dan is er geen kille, koude prediking of roemloze prediking. Wat kan de Goddelijke verkiezing een troost geven. Wie kennis heeft aan het strijdperk van het leven, in welke vorm ook, kan zo’n moed schep-pen, kan bemoedigd worden door Psalm 138:8. De Heere is zo getrouw als sterk, Hij zal Zijn werk volenden. Hij laat nimmer varen het werk wat Zijn hand begon. Wat heeft het pastorale werk een mooie kant. Herderlijk. Van Godswege. Door Zijn opdracht.

M.C. Tanis

Zeker, de ergernis blijft en de aanstoot zal niet achterwege blijven. Maar genade triomfeert. Wordt deze toon gehoord?

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad treft u een meditatie aan over Mattheüs 28:15 van ds. P. den Butter ‘En zij, het geld genomen hebbende, deden gelijk zij geleerd waren.’ Ds. Tanis schrijft over DL I art. 9-11 “Geen verleden tijd”. Ds. P. Roos schrijft over de reformatorische zuil. Ds. M.A. Kempeneers gaat verder met de behandeling van het boek Daniël. Ds. Hoefnagel schrijft over ‘De plaats van Gabriël.’ Ook treft u een bijdrage aan over Abraham Hellenbroek uit een preek over Job 19:25b-27a ‘De wederopstanding.’ Van de hand van Ds. K. ten Klooster een achtste en laatste artikel over Wet en Evangelie. Tenslotte wat boekbesprekingen en enkele persberichten.

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. dinsdag 30 april 2013 verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 18 april.

LCJ Jeugdappel -16

D.V. zaterdag 13 april, 10.00-12.00 uur

AvH

De praktijk der godzaligheid

Wet en Evangelie (slot)

Een klein beginsel

De laatste keer eindigden we met een lofzang op Psalm 119, de Psalm van de dankbaarheid bij uitstek. De man had nog maar een klein deel van de Bijbel die wij nu hebben, maar dat weinige had voor hem meer betekenis dan voor heel veel mensen – ook onder ons – de hele Bijbel! Wat een schatten liggen er in Gods Woord opgetast. En hoe nodig is het geestelijk ver-

mogen om te zien, ze op te merken, te genieten en er bij en eruit te leven. De Schriften, altijd maar weer de Schriften! Zoals Christus Zelf leefde bij het: er staat geschreven. De Schrift alleen en de Schrift geheel. Bij het Woord heeft God gevoegd de sacramenten. Nodig voor een gezond geestelijk leven. God heeft dat God gedaan, acht hebbende op onze grovigheid en zwakheid, om aan ons Zijn be-

loften te verzegelen en om panden te zijn van de goedwilligheid en genade van God te onswaarts. En ook om ons geloof te voeden en te onderhouden (art. 33 NGB). Ook in dat verband komt de Wet van God te sprake. Aan de bediening van het Heilig Avondmaal gaat vooraf de voorbereiding. Immers, we hebben onszelf te beproeven. Het klassieke formulier een goudmijn!) geeft een opsomming in de

Want hoe zwaar een last is, het gewicht komt niet in aanmerking wanneer men kracht genoeg heeft. Wat een kind niet kan dragen, tilt een man gemakkelijk.

zogenaamde zondencatalogus. En die catalogus is niet anders dan het volgen van de Decaloog ofwel de Tien Geboden. Dat dient tot verootmoediging en het mishagen van onszelf. Maar dat wordt niet gezegd om de verslagen harten van de gelovigen kleinmoedig te maken. Dan is daar de belijdenis dat, omdat wij midden in de dood liggen, wij het leven zoeken buiten onszelf in Christus. Dan is er bevinding van gebrek, van ellende, van geen volkomen geloof, geen ijver om God te dienen zoals wij schuldig zijn. Daar hebben wij dagelijks mee te strijden. Maar dan komt ook dit op ons af: dat wij begeren tegen ons ongeloof te strijden en naar alle geboden van God te leven. Dat is dan tóch de begeerte, het verlangen. Al is dat met vallen en opstaan. De dichter van Psalm 119 bidt dan ook: Heere, verberg Uw geboden voor mij niet. Dat is een belijdenis van eigen onkunde en dwaasheid. Heere, zo wil hij zeggen, ik versta Uw geboden niet naar geestelijke zin en betekenis. Het is rechtvaardig wanneer Gij Uw geboden voor mij verbergt. Want ik lig in mijn oude bestaan dwars tegen deze geboden in. Omdat het Góds geboden zijn en de geboden zonder God en niet in de handen van Christus of verdwijnen óf verworden tot menselijk gehanteerde regels. Het zijn Heere Uw geboden, die door God voortdurend moeten worden uitgelegd, toegepast, voorgehouden. Dat onderstrepen we. Ditzelfde wordt ook verwoord in de Heidelberger Catechismus (vraag en antwoord 114). Daar is de belijdenis dat ook de allerheiligsten, zolang zij in dit leven zijn, hebben maar een klein beginsel van deze gehoorzaamheid (nl. om de geboden van God te houden). Maar zij hebben wel een ernstig voornemen, niet alleen naar sommige, maar naar al de geboden van God beginnen te leven.

Liefdedienst

Het is duidelijk dat wij in het leven met de Heere de maat (Gods maat) niet halen. En we kunnen theologiseren en disputeren over Romeinen 7 maar het is de vraag of wij het werkelijk verstaan en

beleven. We moeten wel vrezen en wanhopen als we alleen op onszelf zien, op onze eigen zwakheid en op de macht van de zonde. Maar het is een liefdedienst, die de Heere behaagt. En waarin Hijzelf de nodige kracht verleent. Want hoe zwaar een last is, het gewicht komt niet in aanmerking wanneer men kracht genoeg heeft. Wat een kind niet kan dragen, tilt een man gemakkelijk. Wat hard en zwaar is voor vlees en bloed, is gemakkelijk voor het genadevermogen van het geloof. Daarom moesten Gods kinderen meer zingen dan zuchten. De natuur staat verlegen voor een kleine steen, het geloof verzet bergen. We zingen het toch: Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten. En dat is toch waar? Op het aangehaalde antwoord op vraag 114 volgt nog vraag 115 in zondag 44 van de Catechismus. Ons troostboek laat weten dat de scherpe prediking van Gods Wet niet alleen de onbekeerden betreft om hen tot Christus uit te drijven, maar dat dat ook de gelovigen aangaat. En waartoe? Ten eerste opdat wij ons leven lang onze zondige aard hoe langer hoe meer leren kennen. Dat is nodig om ons ootmoedig en klein te houden, om van onszelf gering te denken, en zachtmoedigheid, medelijden en geduld met anderen te hebben. De Wet laat hen die van Christus zijn zien hoe volmaakt heilig en Godzalig zij behoren te zijn. In de tweede plaats opdat wij des te begeriger zijn de vergeving van de zonden en de gerechtigheid in Christus te zoeken. In het dagelijks gebed van Gods kinderen behoort ook de bede: vergeef ons onze schulden, onze zonden. Hoe zal er in waarheid om vergeving worden gebeden wanneer men zijn zonden niet erkent? Door de Wet is de kennis der zonde. Daar ziet de gelovige dat hij in zichzelf met heel zijn doen en laten geen ogenblik voor de heilige God kan bestaan en dat hij in alles en altijd de Borg en Middelaar nodig heeft. Daarom begeert hij met Paulus om in Christus gevonden te worden. In de derde plaats dat wij zonder ophouden ons benaastigen en God bidden om de genade van de Heilige

Geest, opdat wij hoe langer hoe meer naar het evenbeeld van God vernieuwd worden. Totdat wij tot deze voorgestelde volkomenheid na dit leven geraken.

Verlangen

Daar strekt zich dan ook het heimwee naar uit. Naar de voorgestelde volkomenheid. Dat heimwee geeft de overdenking van het toekomstige leven. Een vergeten hoofdstuk. Omdat we zo door en door aardsgezind zijn. De geest van deze tijd zet alles op het hier en nu. En die aardsghezindheid met de daarmee verwereldlijking gaat niet buiten de kerk en de christelijke gemeente om. Dat proces is in volle gang. Maar dan verraadt zij haar geheim. Dan is zij meer beducht voor de eer van mensen dan voor de eer van God. De dichter van Psalm 119 wist zich een vreemdeling op aarde, net als al de bijbelheiligen. Ze zijn in het geloof gestorven Ze waren begerig naar een beter, naar het hemels vaderland. Ze waren onderweg naar de stad die fundamenteën heeft. De stad die God hun bereid had (Hebr. 11: 13v). Die begeerte, dat verlangen is niet – zoals wel spottend wordt gezegd – een wissel trekken op de eeuwigheid of een zoethoudertje, maar zet aan om met des te meer ijver de Heere te dienen. Leven in de vreze des Heeren, een godvruchtige wandel waardoor onze naasten ook voor Christus gewonnen worden. Hij heeft u bekend gemaakt o mens! wat goed is; en wat eist de Heere van U, dan recht te doen en weldadigheid lief te hebben en ootmoedig te wandelen met uw God (Micha 6:8)? Wat zou er in deze tijd van afval dan niet van de christelijke gemeente uitgaan. En als het dan gaat om die volkomenheid, dus om de hemel, de hemelse heerlijkheid en glorie, zoals de Heere het aan Zijn dienstknecht Johannes heeft laten zien, dan lezen we in het laatste hoofdstuk van de Bijbel: en hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit de troon van God en van het Lam. In het midden van haar straat en op de ene en de andere zijde van de rivier was de

boom des levens, voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevende zijn vrucht; en de bladeren van de boom waren tot genezing van de heidenen. En geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn; en de troon van God en van het Lam zal daarin zijn en: Zijn dienstknechten zullen Hem dienen. Er zal geen ziekte, geen

pijn, geen verdriet, geen vervloeking meer zijn. Maar ook dan is er de gehoorzaamheid. En wel in de onmiddellijke nabijheid van God en van het Lam. Hoe beschrijft Johannes het verlore volk: Zijn dienstknechten zullen Hem dienen! Dat was en dat is hun verlangen geworden. Ze zullen hun wens

verkrijgen. Wat is hun wens? Ze zullen huppelen van zielevreugd. Ze zullen Hem dienen, ongestoord, ongebroken, eeuwig Hem gehoorzaam zijn. Dat is de volle wandel in de Wet van God, tot eer van God en tot eeuwige vreugde van al Gods vreemdelingen.

K. ten Klooster

Kerkelijk actueel

De zuil

De Reformatorische zuil staat in de belangstelling. Hij staat ook op de tocht. Er wordt regelmatig gediscussieerd over het nut en voordeel ervan. De huidige generatie is er niet altijd zo gelukkig mee. Men heeft er geen grote moeite mee als de zuil zou gaan verdwijnen. Is dat terecht?

Waar hebben we het precies over? Een zuil is een kolom, waarop een gebouw rust (letterlijke betekenis). Denkt u maar aan sommige kerken, die naast de ingang twee staande kolommen hebben, om het gebouw te stutten. Griekse tempels rustten bijna helemaal op zuilengalerijen. De Reformatorische zuil is een dragende ondersteuning voor het gebouw van Reformatorische instellingen, zoals scholen en stichtingen. We sturen zo mogelijk onze kinderen naar een Reformatorische school. Bejaarden kunnen vanwege de zuil een beroep doen op Reformatorische thuiszorg. Hebt u psychische ondersteuning nodig, dan zijn er bureaux die vanuit onze gezindte bijstand verlenen. In de politiek hebben we partijen die zich willen richten op Gods Woord. Er is vast nog wel meer te noemen, maar misschien hebt u hiermee een voorstelling van “de zuil”. Zo ongeveer een halve eeuw geleden werd deze zuil in het leven geroepen. Dat gebeurde omdat een andere zuil geen voldoende steun meer bood. Eerst was er immers de Christelijke zuil. Er waren overal ziekenhuizen die vanuit Christelijke beginselen ziekenzorg verleenden. De Christelijke school was lange tijd voldoende in staat om verantwoord onderwijs

te geven. De CHU (Christelijk Historische Unie) en de AR (Anti-revolutionaire Partij) stonden min of meer voor Bijbelse beginselen. Maar de secularisatie maakte daar een eind aan. Sommige kerken gingen voorop. Daar begon het. Dat werkte door in Christelijke stichtingen en verenigingen. Het onderwijs verwaterde, ziekenhuizen gingen anders denken over abortus en euthanasie; gezinshulp stelde zich algemener op. Leerlingen konden niet meer naar een klasse-avond, want daar stond “dansen” op het programma. Grondslagen werden in al die verbanden uitgehold. Een pijnlijk proces. Dus poogde men eigen organisaties te stichten, die uitgingen van Bijbelse beginselen. De Refoschool ving onze kinderen op. Daar werd verantwoord les gegeven en kerk en gezin mochten oogsten wat er op school gezaaid werd. Het Bijbelonderwijs bijvoorbeeld leerde de schooljeugd heel veel vanuit Gods Woord. De zuil gaf steun en was een belangrijke factor om de jeugd op te voeden. Een weldaad was het als een depressief iemand steun kreeg van een psychiater, die de geestelijke achtergronden begreep. Wat een geruststelling voor ouders, als zij hun gehandicapte kinderen konden toevertrouwen aan Reformatorische instellingen.

Iedere predikant weet er van: het is een groot verschil als je in een bejaardenhuis popmuziek om je heen hoort, of dat je Christelijke liederen kon horen zingen. Je voelde op elk gebied het verschil. Wat kan een verantwoorde Christelijke krant een zegen zijn in deze tijd; we hebben het gezien bij de oprichting van het RD. En gelukkig ook daarna. Het is te betreuren geweest dat de zuil het bankwezen ongemoeid gelaten heeft en dat Reformatorische ziekenzorg niet kon worden gerealiseerd. De noodzaak daarvan zien we in deze dagen! Nu de vraag: Is de zuil een voordeel? Meerderen hebben hun twijfels over het nut van al die semi-kerkelijke verlengstukken. We richten ons hierdoor te veel op onszelf en onze eigen belangen, terwijl de wereldling nauwelijks nog in beeld komt. We hebben zodoende de wereld aan zichzelf overgelaten. Ik noemde reeds het versnelde proces van deconfessionalisering (het loslaten van de Geref. Belijdenis, met alle gevolgen van dien). Is hier iets voor te zeggen? Een christen moet der waarheid getuigenis geven. Wat zou er gebeurd zijn als er helemaal geen Reformatorische scholen en instellingen zouden geweest zijn. Op z’n minst is het denkbaar dat we heel veel

Leerlingen konden niet meer naar een klasse-avond, want daar stond “dansen” op het programma.

Als er nu
soms op de
werkvloer van
een bedrijf
gebedskringen
ontstaan,
is dat een
uitnemende
wijze om in
de wereld te
staan. Maar
laat de kerk
kerk blijven.

algemeen christelijke gedach-
ten binnen de vesting gekregen
zouden hebben, meer nog dan nu.
Ouders en predikanten hadden
dan heel veel meer moeten doen
en dat op een terrein, waar zij met
elkaar niet voldoende kennis voor
in huis hebben.
Johan Schouls, ouderling van de
GG te Kampen, schreef recent een
boek (Up to date Gereformeerd),
waarin hij de zuil onder kritiek
stelt: “De Bijbel laat zien dat er
geen enkele reden voor christenen
is om zich van de wereld af te zon-
deren. Integendeel, een zelfgeko-
zen sociaal isolement als middel
tot heiligheid en zuiverheid gaat
in tegen de Bijbelse roeping van de
christen.”
Dit is wel zo ongeveer de hoofd-
lijn. Deze gedachten zijn niet
nieuw en ze worden vooral daar
gehoord waar men de roeping
naar de wereld toe beklemtoont.
Heeft de kerk die roeping? Zeker
wel. Daar is geen verschil van men-
ing over. Maar de wijze waarop
dit gebeurt, kan verschillend
ingevuld worden. Moet de Kerk de
wereld intrekken? Of wijst Gods
Woord ons juist de andere weg,
namelijk die van het isolement,
zoals het met bekende woorden
wordt gezegd: wel in de wereld,
maar niet van de wereld? Juist
vanuit die gedachte kan de Kerk
uitnemend dienstbaar zijn aan de
wereld.
De roeping van de Kerk naar de
wereld toe moet juist gestalte krij-
gen doordat de Kerk zich onbes-
met bewaart van de wereld. En als
dat zo is, krijgt de wereld vanzelf
belangstelling voor de kerk en zal
de wereldling ook de kerk gaan
bevragen wat haar geheim is (1
Petr.3:15). Vanuit de innerlijke
opbouw van de kerk laat zij haar
licht schijnen in de wereld. Toen
Israël in de Richtertijd in Ka-
naän kwam, was het grote gevaar
dat men zich vermengde met de
heidenen, ja zelfs dat men hen in
hun midden liet voortbestaan.
Israel moest alléén wonen.
U ziet nu overal in onze kerken
ICF- gemeenten ontstaan. Oude
ontvolkte kerken worden omge-
toerd tot centra voor de wereld.
Maar toen de kerk en het geloof
bloede en de kerken leefden bij de

waarheid Gods, was die kerk een
factor en sprak ze tot de wereld. Er
werden mensen bekeerd. Ik denk
dat dit toen grondiger gebeurde
dan tegenwoordig in allerlei
modern getinte experimentele
ondernemingen. Natuurlijk moet
de kerk dienstverlenend in de
wereld staan en anderen zoeken
die de Heere niet kennen, maar
dat gebeurt als we in het dage-
lijkse leven de mensen persoonlijk
ontmoeten, op het werk enz. Als
er nu soms op de werkvloer van
een bedrijf gebedskringen ont-
staan, is dat een uitnemende wijze
om in de wereld te staan. Maar
laat de kerk kerk blijven. Laat de
kerk juist de innerlijke opbouw
zoeken en bewarend in deze
wereld staan. In veel kerkelijke
gemeenten wordt gewerkt voor
een voedselbank; een heel goed
initiatief om mensen om ons heen
te bereiken. Op die manier komt
er plaats voor de boodschap van
de kerk. Naar mijn overtuiging
zal de kerk dienstbaar zijn, als zij
zichzelf opbouwt in het geloof
en zich onbesmet bewaart voor
de wereld. En tot dat doel zijn
eigen ondersteunende instellingen
nodig. Maar we hebben de vorige
keer gezien, dat er in veertig jaar
tijd veel kan veranderen.....

Er is meer. Schouls noemt als
nadeel de aandacht voor uiterlijk-
heden in bijvoorbeeld het Refor-
matorisch onderwijs. Ieder mens
heeft de neiging om het te zoeken
in vormen; denk ook aan de we-
reldse kledij. Dat zijn ook vormen
en daar wordt ook bij gezworen.
Dat gevaar is voor ons onderwijs
niet denkbeeldig. Schouls zal toch
zelf weten dat Reformatorisch
onderwijs meer is dan een vorm.
De nadruk op vormen werkt heel
goed, als we deze maar bezien
vanuit het wezen.
Men noemt soms het bezwaar van
de knusse veiligheid binnen de
zuil. Is dit een zuiver argument?
Waar zijn we veilig? Alleen in
Christus. Maar het kan daarbij
ook een zegen zijn als jonge kinde-
ren en onze jeugd in de pubertijd
niet blootgesteld worden aan de
normloosheid van de tegenwoor-
dige wereld.
Het is een zuiver ideaal te streven

naar persoonlijke geloofsbeleving,
zodat we staan kunnen tegen de
boze dag. Dat is een sterk argu-
ment. Volkomen in de lijn van
de Bijbelse roeping. Vanuit die
persoonlijke bekering kunnen we
bewaard blijven voor de strikken
van de duivel en de verzoekin-
gen van de wereld. Ik herinner
me echter dat de TV mede door
deze argumentatie door velen
werd geaccepteerd. Er zat immers
een knop aan het toestel, en een
christen wist die te gebruiken. Nu
hebben we kunnen zien, waartoe
deze redeniering heeft geleid.
De uitkomst laat een andere lijn
zien. En te zeggen dat ieder mens
bekeerd moet zijn en in Christus
moet zijn, is een hoog ideaal, maar
ziet u deze werkelijkheid terug in
Gods Woord? Het is wel roeping,
maar deze zal niet zelden afstuiten
op de hardigheid van het onbe-
keerlijke hart.

Maar, zegt u, in deze dagen kan
het niet meer zoals vroeger, want
Internet kan niet gemedend en
uitgebannen worden, zoals we dat
konden met de TV. Het Bijbelse
isolement werkt niet meer in deze
tijd. Het is waar dat de ontwikke-
lingen van deze tijd steeds luider
roepen om een innerlijke en le-
vende overtuiging. Dat heft echter
het gebruik van deugdelijke filter-
mechanismen niet op. Moesten
de poorten van de steden vroeger
niet bewaakt worden? Denk in dit
verband aan de betekenis van de
wachters op de stadsmuur.

Ik heb enkele bezwaren tegen de
zuil met u bekeken. Maar weet
u wat momenteel het grootste
bezwaar is? Dat we zelf nauwe-
lijks nog overtuigd zijn van de
noodzaak van het bewaken en
behoeden. Dit is de uitholling van
binnenuit. Ook Reformatorische
instellingen veranderen en zoeken
aanpassing. Dat gebeurt in kerken
en in de maatschappij. Wij zelf
hebben teveel de geur van het veld
aan ons, zodat we innerlijk ver-
zwakken en minder overtuiging
bezitten. Behoed uw h rt boven al
wat te bewaren is..... Ds. Heerma
zei eens: Toen de wereld kerks
werd, werd de kerk werelds. Hij
doelde op een wisselwerking. Als

de kerk de wereld intrekt, komt
tegelijk de tegenstroom op gang,
zodat de wereld de kerk verovert.
In Stad Mensziel waren ook na de
komst van Vorst Immanuël nog
overal de spionnen van Diabolos
aanwezig en deze ondermijnden
de stad. Dat is de vijand binnen
de poort. Deze zullen trachten de
poorten naar de wereld van bin-
nenuit te openen. Als het paard
van Troje maar eenmaal binnen de

Voor de jeugd

Daniël voor jongeren

Daniël 1:15
*Ten einde nu der tien dagen, zag men
dat hun gedaanten schoner waren,
en zij vetter waren van vlees dan al
de jongelingen, die de stukken van de
spijze des konings aten.*

*God zij met ons. Dat staat te lezen op
het Twee-Eurostuk. Het is een afgeleide
van Romeinen 8:31 ‘Zo God voor ons
is, wie zal tegen ons zijn?’ Die woor-
den stonden ooit in het Latijn op de
Nederlandse munten. Na 1816 werd
de verkorte versie gebruikt: ‘God zy
met ons’. De reden waarom dat er op
is gekomen, is overigens niet zo verhef-
fend. Om ‘het besnoeyen moeylijker te
maken’. Oplichters sneden het randje
van de zilveren munten af en smolten
dat om. Dat wilde men dus voorko-
men. Aan de andere kant had men
toen ook een ander soort spreuk kun-
nen nemen, een gewoon spreekwoord
bijvoorbeeld. Maar men heeft voor een
Bijbelse spreuk gekozen. De regering
van ons land was er toen nog van
overtuigd dat ze afhankelijk waren
van Gods zegen.*

Daniël en zijn vrienden leef-
den ook bij die overtuiging. En
daarom weigerden ze het voedsel
van Nebukadnezar. Want als ze
dat zouden nemen, dan zouden ze
immers God tegen krijgen. En als je
God tegen krijgt, -al heb je dan
Nebukadnezar mee, al heb je de
hele wereld mee- maar dat zal je
niet baten. Maar als God voor je
is, en als God met je is -al heb je de
hele wereld tegen- dan komt alles
goed. Het overduidelijke bewijs

stad is, is de stad verloren.
Wij leven in de wereld. Paulus gaf
al aan dat we niet uit de wereld
kunnen gaan. We kunnen geen
muren meer bouwen en geen
kolonies meer stichten om de kerk
te behoeden. Het is de tijd van
geestelijke beveiliging en de radar
van het geloof alleen kan de vijand
onderkennen. Het nieuwe Jeruza-
lem heeft muren en poorten, die
niet gesloten zullen worden des

Voor de jeugd

Daniël voor jongeren

daarvan zien we bij de vier vrien-
den in Babel.
Met geloofsmoed en in geloofsver-
trouwen heeft Daniël heel vrien-
delijk de chef van de hofhouding
(Melzar genaamd) verzocht of
zij ander voedsel konden krijgen.
En Melzar stemde er mee in. En
daarin zien we duidelijk de genade
van God. Hier grijpt God in.
*9 En God gaf Daniël genade en
barmhartigheid voor het aangezicht
van den overste der kamerlingen.* God
zorgt er voor dat Melzar zich laat
overhalen om aan Daniël en zijn
vrienden toe te staan hun eigen
voedsel te kiezen. En de Heere
zegt dat eenvoudige voedsel.
*15 Ten einde nu der tien dagen, zag
men dat hun gedaanten schoner wa-
ren, en zij vetter waren van vlees dan
al de jongelingen, die de stukken van
de spijze des konings aten.*
De verklaring daarvoor moeten
we niet in de natuur gaan zoeken,
maar in de genade. Een natuurlij-
ke verklaring was geweest dat die
andere jongens er beter hadden
uitgezien. Die veel en vet voed-
sel hadden gekregen. Zij zouden
er eigenlijk veel beter hebben
moeten uitzien. Maar het was net
andersom. Want God was met
de vrienden. En Hij zegende hun
voedsel.

Dit hoofdstuk is vol met bewijzen
van de zorg van de Heere voor
deze jongens. Vol met bewijzen
dat God met hen was. En het zal
heus niet altijd makkelijk zijn
geweest. Het waren toch ook heel

daags, want aldaar zal geen nacht
zijn. Maar in deze bedeling kan
de zuil nuttig zijn en de filters
kunnen niet gemist worden, niet
alleen voor het water, maar ook en
vooral voor alles wat “in de wereld
is”. Deze overwegingen hebben
alles te maken met de bede: “Leid
ons niet in verzoeking”.

P. Roos

Voor de jeugd

Daniël voor jongeren

gewone jongens. Zouden zij boven
alle strijd en twijfel verheven zijn
geweest? Zou de duivel geen enkel
vat op hen hebben gehad? Was
Daniël dan echt een uitzondering
onder Gods volk? Zou Sadrach
geen last hebben gehad van twij-
fels en aanvechtingen? En Mesach
was toch ook zwak van moed en
klein van krachten? En Abed-
Nego kon toch ook niet zelf voor
geloofsvertrouwen zorgen? Die
jongens zullen allemaal toch wel-
eens gezucht hebben? Dat is er im-
mers in het leven van alle mensen
die God vrezen? Die aanvechting
van: je hebt dat nu wel gezegd, en
je hebt het nu wel beloofd en je
hebt het in je hart voorgenomen,
maar heb je niet veel te grote
woorden gesproken? Daniël wist
van deze dingen. En Gods kinde-
ren kennen allemaal iets van die
geestelijke strijd. Tegen de twijfel,
tegen de zwakheid.

Maar in die strijd was er de genade
van God. En in die zwakheid
mochten de vrienden de zorgende
hand van God opmerken. En God
blijft Zijn vleugels beschermend
over die jongens uitbreiden. Dat
is niet alleen in Daniël 1 zo. Nee,
dat gaat de volgende hoofdstuk-
ken door. We zien het als de drie
vrienden in de vurige oven worden
geworpen. En als Daniël daar in
de leeuwenkuil zit. Dat is toch iets
verschrikkelijks geweest! Stel je
het eens voor, dat je naar dat vuur
gesleept wordt! Of dat je voor die
brullende leeuwen wordt gewor-

God zorgt
er voor dat
Melzar zich
laat overhalen
om aan
Daniël en zijn
vrienden toe
te staan hun
eigen voedsel
te kiezen.

pen. Was dat verschrikkelijk voor die jongens? Nee hoor. Want de Heere was met Daniël. En met Sadrach en Mesach en Abed-nego. God heeft hen genade geschenken. God heeft hen beveiligd en beschermd. Daniël en zijn vrienden hebben al hun bekommernissen op de Heere mogen werpen. En toen werd alles rustig van binnen. Want Hij was met hen en Hij zorgde voor hen. Hun geloof werd wel beproefd. Maar ze werden niet teleurgesteld in hun vertrouwen. Niemand zal ooit teleurgesteld met God uitkomen. Het kan wel eens anders gaan dan dat je zelf hebt gedacht en ook hebt gewild

en gevraagd. Heel anders. En dat kan ook best weleens moeilijk zijn. Heel moeilijk soms. Maar teleurgesteld in God? Nee, dat zullen Gods kinderen nooit zijn. Kennen jullie dat prachtige vers uit de Mattheüs Passion van Johann Sebastiaan Bach? *Befiehl du deine Wege, und was dein Herze kränkt, der allertreuste Pflege, Des, der den Himmel lenkt. In het Nederlands luidt het zo: Beveel gerust uw wegen / al wat u 't harte deert / der trouwe hoed' en zegen / van Hem, die 't al regeert / Die wolken, lucht en winden / wijst spoor en loop en baan / zal ook wel wegen vinden waarlangs uw voet kan gaan. / Laat Hem besturen, waken / 't is wijsheid wat Hij doet! / Zo zal Hij alles*

maken / dat ge u verwond'ren moet / Als Hij, die alle macht heeft / met wonderbaar beleid / geheel het werk volbracht heeft / waarom gij thans nog schreit.

God zij met ons. Ik hoop dat het jouw gebed zal zijn. Ja, want dan kun je alles aan. Dan wordt elke weg begaanbaar. Als je al je zorgen en noden in het gebed op God mag werpen, dan worden óf die zorgen en noden weggenomen, óf God geeft je kracht om ze te dragen. Maar hoe dan ook: teleurgesteld in God? Nee, dat zul je nooit zijn.

M.A. Kempeneers
makempeneers@klikSAFE.nl

Vragenrubriek

De plaats van Gabriël

Net als de vorige keer een vraag uit Alphen. Deze vraag luidt als volgt: Het valt op dat er in Lucas 1 vers 11 nauwkeurig wordt beschreven de plaats waar de engel stond toen hij met een heerlijke boodschap tot de oude priester Zacharias kwam, namelijk aan de rechterzijde van het reukofferaltaar. Heeft deze plaatsaanduiding betekenis en zo ja, welke? De dag waarop Zacharias het heilige mocht betreden om het reukofferaltaar te bedienen was voor hem een hoogtijdag! Het lot was op hem gevallen en het beleid daarvan is immers van de Heere? Wat deed de priester Zacharias daar die morgen? Hij verrichtte daar een heilige handeling die elke morgen en elke middag plaats vond, namelijk de bediening van het reukofferaltaar. Het gouden reukofferaltaar stond midden voor het voorhangsel in het heiligdom. Op een aantal vurige kolen werd een offer van reukwerk geofferd. Dat reukwerk bestond uit wierook en andere heerlijk ruikende specerijen. Op de voorhof werd een zoenoffer gebracht en voor die hof stond het volk te bidden om Gods zegen en te wachten op die zegen. De priester in het heilige bediende onder-

tussen het reukaltaar zodat er een liefelijke en aangename reuk naar boven steeg, met de zinnebeeldige betekenis om het gebed van het volk voor de heilige God aangenam te maken. Ook in Openbaring 5 en 8 lezen we van reukwerk en daarmee wordt bedoeld de gebeden der heiligen. De gebeden der heiligen moeten echter geheiligde gebeden worden en dat kan alleen om de grote, biddende en ook dankende Hogepriester over Gods huis, namelijk de Heere Jezus Christus. Het offer van Christus is aangenaam in Gods ogen en liefelijk in Zijn neusgaten en om Zijnentwil verhoort God het gebed van Zijn wachtend en hopen volk. Maar de vraag is dus naar de plaats die op die wonderlijke morgen door de engel Gabriël wordt ingenomen, namelijk aan de rechterzijde van dat reukaltaar. Hij stond daar. Dat allereerst. Dit staan is uit eerbied. Eerbied voor God omdat het immers Zijn huis is. Als je nu het heiligdom als priester binnen ging, zag hij rechts van zich de tafel der toonbroden en links de gouden kandelaar. Daartussenin stond dan het reukofferaltaar. Plotseling ziet Zacharias de engel

staan en wel rechts van het altaar. Het vermelden van de rechterkant mag opgevat worden als een aanduiding van de hoogte van de engel; het was een bode door God gezonden, hij kwam namens de Heere, en van de engelen was hij ook nog eens een aartsengel. Maar de positie die de engel innam duidde meer dan op zijn hoogte op het belang en de grootheid van zijn boodschap! Hij komt met een heilrijke en heerlijke boodschap. Die boodschap had alles te maken met het gebed van het volk daarbuiten, het gebed om het beloofde heil, het gebed om de komst van de Beloofde, de Heiland! Om de komst van het Kind bad het volk buiten het heiligdom, maar het was ook het persoonlijk gebed van allen die de vertroosting Israels verwachten. Zacharias en Elisabeth hadden menigmaal gebeden om een kind, maar het gebed had geen verhooring gevonden. Nu echter is Gods tijd gekomen en dat niet alleen. De heilstijd is aangebroken! Het kind dat zij zouden krijgen zou namelijk de voorloper van *het* Kind, de Zoon van God worden! Een belangrijke boodschap, gebracht door een belangrijke boodschapper. Vandaar die plaats

aan de rechterkant van het reukofferaltaar. Het gebed om heil is niet tevergeefs geweest. God werkt uit genade en omdat Hij het beloofd heeft, maar nooit zonder het gebed. Vandaar dat de engel bijvoorbeeld niet bij de kandelaar of de tafel der toonbroden ging staan, maar bij het reukofferaltaar. Laat het Gods Sion van alle tijden en plaatsen moed geven: God hoort het gebed. Och Heere, geef nu heil, och Heere, geef nu voorspoed! En vertoeft Hij te komen, vertoeft echter niet te bidden en uw noden in Jezus' Naam aan het hemelhof bekend te maken. En vergeet het niet: Gij die God zoekt, in al uw zielsverdriet, houdt aan, grijpt moed, uw hart zal vrolijk leven. Nooddriftigen, veracht Zijn goedheid niet, nooit zal Hij Zijn gevangenen begeven! Om het

grote Offerlam, Jezus Christus! Tot zover de beantwoording van de vraag. Als we dit nummer van ons blad lezen ligt de eerste zaterdag na Pasen inmiddels ook weer achter ons. Een vreemde gedachte dat we nu geen voorjaarsbijeenkomst van Bewaar het Pand meer hebben. Dat is wel even wennen en ik begreep uit allerlei reacties dat velen het jammer vinden. Nu, wij als bestuur ook hoor. Maar het was onmiskenbaar dat de belangstelling terugliep. Een spreker erbij van buiten (HHK) bracht ook al geen opleving. Ouderen vallen weg. En er zijn zoveel andere dingen ook. Laten we ons nu maar richten op de najaarsbijeenkomst op Urk. Het is en blijft immers goed om elkaar te ontmoeten. Maar het blijft jammer dat het nu maar ene dag in het jaar is, dat

wel. Ouderen vallen weg, ook bij de jaarlijkse bijeenkomst op Urk vallen gaten. Opnieuw is door het heengaan van een trouwe bezoeker, namelijk mevr. Martens-Post uit Ommen, een grote lege plaats in familie en onze kerken gevallen. Maar daarboven in de hemel bij God heeft zij nu een plaats mogen innemen, haar van eeuwigheid bereid. Ook zij kende het geheim van een biddend leven. Zij mocht haar wens verkrijgen en lieve lezer, laten we maar hartelijk jaloers zijn op Gods volk hoor, want er is geen gelukkiger volk dan dat volk. Omdat hun God zo eeuwig goed is en hoort naar het gebed van een ellendige! Allen hartelijk gegroet en we hopen tot een volgende keer.

K. Hoefnagel

Sprekend verleden

Abraham Hellenbroek (15)

De wederopstanding. Job 19:25b, 26 en 27a

De preek van Abraham Hellenbroek waaruit wij u enkele zaken willen doorgeven gaat over Job 19:25b, 26 en 27a 'En Hij zal de laatste over het stof opstaan; En als zij na mijn huid dit door-knaagd zullen hebben, zal ik uit mijn vlees God aanschouwen; Denwelken ik voor mij aanschouwen zal, en mijn ogen zien zullen, en niet een vreemde.'

Hellenbroek zet boven deze preek 'Het blij vooruitzicht of de gegronde hoop van de oprechte Job omtrent zijn zalige verrijzenis ten jongsten dage.' De inleiding begint met het troostwoord van de Heere Jezus aan Zijn discipelen uit Joh. 14:19 'Ik leef en gij zult leven.' Dat Christus leeft brengt met zich mee dat ook de Zijnen leven zullen. Christus is opgestaan opdat Hij ook voor anderen zou zijn de opstanding en het leven. Een levend hoofd moet ook een

levend lichaam hebben en levende leden. Een dode bruid past niet bij een levende Bruidegom.

Paulus legt dit verband ook in de brief aan de Korinthiërs. Indien Christus uit de doden is opgewekt, dan is het dwaasheid te zeggen dat er geen opstanding van de gelovigen is. Indien er geen opstanding der gelovigen is, is Christus ook niet opgewekt. Job heeft het beleden: 'Ik weet, mijn Verlosser leeft.' Job geloofde dat de Verlosser nadat Hij gestorven zou zijn, zou leven tot in eeuwigheid. Job maakt hieruit de gevolgtrekking dat hij ook eens zal leven.

Verlossing

Hellenbroek verklaart 'de laatste' als: ten laatste, ten laatsten dage, op de laatste of jongste dag. Op die dag zal de Verlosser opstaan, dat is Zich opmaken en aangorden tot enig werk. De

Heere kan opstaan in toorn of ten voordele van iemand. De Verlosser zal opstaan tot verlossing. Hij zal opstaan 'over het stof'. Door de dood keert het lichaam weder tot stof. De Verlosser zal dode lichamen opwekken. Gods kinderen krijgen dan een onsterfelijk, onverderfelijk en heerlijk lichaam en zullen in eeuwige heerlijkheid worden opgenomen. De Verlosser leeft en doet de Zijnen leven. Hun lichamen worden verlost. Als rechtvaardig Rechter zal de Verlosser ook opstaan over het stof der goddelozen. Hoewel Job hier geen melding van maakt, zal dit wel werkelijkheid zijn. Job spreekt alleen over de heuglijke verwachting voor zichzelf en al de andere kinderen Gods.

God aanschouwen

'En als zij na mijn huid dit door-knaagd zullen hebben.' Het woord 'doorknagen' kan ook weergege-

Nooddriftigen,
veracht Zijn
goedheid niet,
nooit zal Hij
Zijn
gevangenen
begeven!

De Verlosser
leeft en doet
de Zijnen
leven.

Job zal met zijn verzezen lichaam God zien. Het betekent ook een blijvend aanschouwen van de verheerlijkte Godmens in de hemel.

ven worden met doorboren of verbrijzelen. Job weet dat hij eens zal sterven, misschien wel binnen afzienbare tijd. Hij was er lichamenlijk immers slecht aan toe. ‘Zij’ dat zijn de wormen, die het lichaam zullen verteren en tot stof verbrijzelen. ‘Dit’ geeft het gehele lichaam van Job aan. Job gelooft dat hij uit zijn vlees God zal aanschouwen. Job zal een levend lichaam ontvangen, hij verwacht de wederopstanding des vleses. We lezen in Daniël 12:2 ‘En velen van hen die in het stof der aarde slapen zullen ontwaken, dezen ten eeuwen leven, en genen tot versmaadheden en tot eeuwige afgrijzing.’ God aanschouwen kan in het algemeen ook betekenen Hem te kennen met een volmaakt verlicht verstand en Hem te genieten. Dit is niet een lichamenlijk maar een geestelijk aanschouwen van God. Hoewel Hellenbroek dit niet uitsluit, zegt hij duidelijk dat hier voornamelijk gedacht moet worden aan een zien van God geopenbaard in het vlees, dus een zien van de Verlosser. Job zal met zijn verzezen lichaam God zien. Het betekent ook een blijvend aanschouwen van de verheerlijkte Godmens in de hemel. Job zal altijd bij de Heere zijn in de hemel. Job spreekt van een “voor mij” aanschouwen. De goddelozen zullen Hem tegen zich aanschouwen als een wrekend Rechter. Maar van Job geldt “voor mij” dat wil zeggen: mij ten beste en voordeel, tot volmaking van mijn geluk, vreugde en zaligheid. De Verlosser zal geheel voor Job zijn met alles wat Hij is en heeft. Job zal genadig worden vrijgesproken. “Om eeuwig in de hemel mijn alles in allen te zijn, met de allerzaligste ontdekkingen van Zijn zielverzadigende nabijheid.” Job zegt: “mijn ogen zien zullen.” Job zag Hem nu door het geloof, eenmaal zou hij Hem zien met eigen ogen. Jobs ogen zullen de verheerlijkte Mensheid zien. “En niet een vreemde.” Dat wil zeggen geen ander oog en ander vlees dan ik nu heb. Het kan ook betekenen: allen die vreemd van God zijn zullen de Verlosser niet aanschouwen voor zich, maar tegen zich. Dat is dan een belijdenis van Job tegen-

over zijn vrienden die hem voor een huichelaar hielden. Ten derde kan het ook nog op de Verlosser slaan. Lossers waren nabestaande, bloedverwant. Zo is de Verlosser nabestaande van Job, geen vreemde. De Verlosser zal krachtig tonen de Verlosser van Job te zijn, hoewel Hij nu tegen Job schijnt te zijn.

Toepassing

De verwachting van Job is het deel van al Gods kinderen. De Verlosser zal ook over hun stof opstaan. Zij zullen ook vanuit hun vlees God aanschouwen. Hier zien Gods kinderen al veel van Jezus, maar in de hemel zullen zij nog oneindig meer van Hem zien. Hier is Gods kinderen nog veel onbekend, er is veel duisterheid en ongeloof. De tijd komt dat uw ogen Hem zullen zien gelijk Hij is. “Wie roept met mij niet uit: ‘Mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot.’ “

Onbekeerden zullen het heerlijk aanschouwen van Jezus eeuwig moeten missen. Veel mensen zal dit gebeuren. Het betreft hen die Christus veracht hebben. Mensen die nooit ogen ontvangen hebben om Christus te zien in het Evangelie. Dikwijls zelfs geen ogen van algemene kennis van Christus. Geen ogen van een geheiligde kennis. Geen geloofsogen voor deze grote Verlosser. Zij zullen Jezus zien op de dag van de wederkomst als een vertoornd Rechter. Zij zullen Hem niet zien als een heilrijk Vriend en Verlosser. Zij zullen Hem niet zien in eeuwige heerlijkheid in de hemel. Als de dood komt zullen zij zichzelf zien met een onverdraaglijk afgrijzen van zichzelf, met een knagende spijt over hun verzuim, gepijnigd door een eindeloos vuur. Zij zullen de verdoemden rondom zich zien onder een eeuwig gekerm. Zij

Boekbespreking

Ds. W. Visscher, Het dienen van de Heere, paperback, 112 blz., € 9,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-90-336-34253.

zullen de duivel zien. Zij zullen de hel zien.

Kinderen Gods, u zult die volmaakte Heere Jezus aanschouwen, uw ogen zullen Hem zien en niet een vreemde. U zult Jezus zien in de hemel in het vlees en ook met eer en heerlijkheid gekroond. Waarom is uw begeerte niet sterker om ontbonden te wezen en met Christus te wezen? Zie hoe langer hoe meer van alles buiten de Heere Jezus af. Gewen uw ogen aan dat gezicht dat u gedurig hebben zult. Zoek door het geloof al zoveel mogelijk van Hem te zien. Dat dit steeds uw vermaak en liefde zal hebben. Dat uw toekomstige verwachting u tot steun mag zijn op de vaak moeilijke weg naar de hemel, wanneer u hier de Heere Jezus gebrekkig kent, wanneer u geslingerd wordt door ongeloof, ten tijde van duisternis en gemis van de Heere Jezus. Kinderen Gods, geloof het dat uw Verlosser leeft, uw ogen zullen Hem eens zien en niet een vreemde.

Er komt een zeer volmaakt en alles overstijgend aanschouwen van Hem. Het zal een aanschouwen vol aanbidding en verwondering zijn. Het zal een lieflijk, onveranderlijk en onverdrieteijk aanschouwen zijn in heilige liefde. Het zal een zielveranderend aanschouwen zijn door de stralen die van Hem op u zullen afschitteren, waardoor u blinken zult als de glans van het uitspanse. U zult uw Losser eeuwig aanschouwen en onder blijvende ongestoorde genieting Hem zien zoals Hij is. Een heerlijke gelukzaligheid en een gelukzalige heerlijkheid. Zie er reikhalzend naar uit. U zult Hem eeuwig kennen, genieten, dienen en verheerlijken en u met blijdschap verheugen in Zijn licht.

A. van Heteren

de Jeugdbond der Gereformeerde Gemeenten. In het nu verschenen boekje worden personen uit de Bijbel behandeld die de Heere mochten dienen. Sommigen kwamen op jonge leeftijd tot bekering, anderen op latere leeftijd. Het dienen van de Heere is alleen vanuit God te verklaren. Al in Genesis 3 komen we de opzoekende God tegen. De Heere opende het hart van Lydia. In het boekje komen aan de orde: wedergeboorte, de ontdekking door Gods Geest, het grote belang van Christus en het leven naar Gods geboden. We lezen in dit boekje over de Samaritaanse vrouw. Op blz. 55 lezen we onder het kopje: “Alleen zieken zoeken genezing.” “Hoe komen schuldige zondaren tot geloof in Christus? Die vraag is belangrijk en voluit Bijbels. Zonder geloof kunnen we God niet ontmoeten. Aan het geloven in Christus gaat echter wel iets vooraf. Christus is immers een Zaligmaker, Redder, Heiland. Hij redt en verlost van de zonde. Kennis van de zonde hangt dus onlosmakelijk samen met het ware geloof. Zonder die kennis kan er eigenlijk geen sprake zijn van geloof. De Heere Jezus zegt het heel eenvoudig. ‘Maar Jezus, zulks horende, zei tot hen: Die gezond zijn hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn’ (Matth. 9:12). Wie ziek is van de zonde heeft een medicijnmeester nodig. Zo heeft de Heere geleerd. Zo is ook de gewone weg van de Heilige Geest.” Op blz. 56 wordt terecht gesteld dat de

VAN STAVEREN
Begrafenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn

Dag en nacht bereikbaar en in elke regio

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"

www.vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

De auteur is predikant van de Gereformeerde Gemeente te Amersfoort en sinds 2001 voorzitter van het algemeen bestuur van

Mbuma Zendingsdag 's-Hertogenbosch

De 50e zendingsdag van de Stichting Mbuma-Zending wordt D.V. gehouden op zaterdag 27 april 2013 in de Brabanthallen te 's Hertogenbosch. Diezekade 2, 5222 AK 's Hertogenbosch.

Sprekers 's morgens (10.30-12.30 uur)
Ds. Tj. De Jong, Staphorst. Opening
Rev. D.A. Ross Laide Schotland (met vertaling door Ds. Tj. De Jong)
Ds. Th. Zwartbol, Stavenisse

Sprekers 's middags (14.00-16.30 uur)
Ds. A.C. Rijken, Gameren.
Dhr. A.B. den Breejen, Werkendam.
Vertelling
Ds. A. van Voorden, Opheusden.
Sluiting

Pauze 12.30-14.00 uur.

Parkeergelegenheid gratis beschikbaar.

Heilige Geest de wet gebruikt om de zonde concreet aan te wijzen in ons leven. Op blz. 58 en 59 staat: “Het is opvallend dat de Heere in heel korte tijd deze vrouw veel heeft willen leren. Rond het middaguur leefde ze nog volop in zonde. Enkele uren later loopt ze in de stad te vertellen dat Jezus de Christus is (vs. 29). In enkele uren tijd en door één enkel gesprek komt deze vrouw tot het ware

geloof in Christus. We zouden het wellicht niet geloven als het niet in de Bijbel stond. Uiteraard moeten we hierbij wel in het oog houden dat Christus Zelf hier werkzaam is. Maar laten we toch de kracht van Christus in de bekering van zondaren niet onderschatten. Hij is de almachtige God. Hij werkt wonderen, ook vandaag. En soms op een voor ons verbazend snelle manier.”

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:
Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:
Kopij voor het volgende nummer van “Bewaar het Pand” zenden naar: Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:
P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Fax: 084-2220131. Email: pand@solcon.nl ING 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk. Abonnementenprijs € 15,00 per jaar. Abonnementenprijs voor de Verenigde Staten en Canada 14 dollar per jaar. Advertenties € 0,37 (ex. BTW) per mm met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

2013 – herdenkingsjaar 450 jaar Heidelbergsche Catechismus

‘Troost in leven en sterven’. Blijvend onderwijs en wereldwijd verspreid.

Ook in China beschikbaar!

Stichting China steunde zowel de vertaling als de publicatie.

Steunt u de verdere verspreiding van dit kostbare werk?

U kunt hieraan bijdragen door een gift te storten op

ING 320 666
t.n.v. Stichting China

Stichting China
Veenendaal

Postbus 1150 | 3900 BD Veenendaal

JUBILEUM

65

65 JAAR

Feestelijk abonnement

JUBILEUMACTIE HALF JAAR € 25

Met bijzondere extra's

Neem nu een actie-abonnement*! Ontvang niet alleen de GezinsGids een half jaar, maar als extra óók nog drie bijzondere uitgaven: de unieke KroningsSpecial, het JubileumNummer ter gelegenheid van ons 65-jarig bestaan en het dubbeldikke ZomerNummer inclusief Prijspuzzel!

Kijk op www.gezinsgids.nl of bel 030 230 35 00. Reageren kan tot 1 mei 2013. Dit abonnement stopt automatisch.

*Half jaar
GezinsGids*

Inclusief

**Kronings
Special**

**+ JUBILEUM
NUMMER**

**+ Zomer
Nummer**

* Een actie-abonnement kan alleen worden afgesloten wanneer u het afgelopen half jaar geen abonnement op de GezinsGids hebt gehad.

Identiteit voor nu

gezinsgids